

УДК: 796+61]:378(082)

DOI: 10.28925/2021.12373conf

Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи (у циклі Анохінських читань): матеріали ІХ Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції. 10 грудня, 2021 р., Київ / Київ. Ун-т імені Бориса Грінченка; за заг. ред. О. В. Ярмолук. – К.: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2021. – 373 с.

Містить матеріали про реалізацію інноваційних підходів до фізичного виховання різних категорій населення, дослідження актуальних тенденцій в спортивній діяльності та впровадження здоров'язбережувальних технологій у сучасному науковому просторі. Розглянуто філософські, організаційні та соціально-економічні аспекти розвитку фізичної культури і спорту, медико-біологічні, фізіологічні та психологічні засади підготовки спортсменів, сучасний стан фізичного виховання молоді, фізичної терапії та ерготерапії.

Голова організаційного комітету: Г.О. Лопатенко.

Організаційний комітет: В.В. Білецька, А.М. Даниленко, Т.М. Патук,
В.М. Савченко, О.В. Ярмолук, Л.В. Ясько.

Редакційна колегія: Р.О. Сушко, О.В. Ярмолук.

Матеріали пройшли перевірку сервісом для запобігання плагіату **StrikePlagiarism**.

Наукове електронне видання включено до наукометричної бази **Google Scholar**.

Видання відкрито для вільного доступу на умовах ліцензії Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0), котра дозволяє іншим особам вільно розповсюджувати опубліковану роботу з обов'язковим посиланням на автор(ів) оригінальної роботи та публікацію роботи в цьому виданні.

Затверджено

Вченою радою Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 11 від 21 грудня 2021 року)

Електронна версія видання розміщена на сайті: <https://fzfv.kubg.edu.ua/>

Київський Університет імені Бориса Грінченка, 2021

IX Всеукраїнська науково-практична онлайн-конференція
«ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ» (У ЦИКЛІ АНОХІНСЬКИХ ЧИТАНЬ)
10 грудня 2021 року, м. Київ

Неведомська Євгенія, Тіманова Дар'я , Абдурашитова Дар'я. СТАН ВАКЦИНАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОТИ COVID-19 ТА ЇХНЄ СТАВЛЕННЯ ДО НЕЇ	331
Олексюк Андрій, Савченко Валентин. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПЛИВУ ТОЧКОВОГО АРОМАТЕРАПЕВТИЧНОГО МАСАЖУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ НЕОБСТРУКТИВНИМ БРОНХІТОМ	335
Орленко Наталія, Гарнусова Вікторія, Гейченко Світлана. ВИЗНАЧЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОРГАНІЗМУ ТА БІОЛОГІЧНОГО ВІКУ СЕРЕД СТУДЕНТІВ І КУРСУ НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	340
Петрусь Дарина, Іващенко Сергій. ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ЧЕРЕПНО-МОЗКОВИХ ТРАВМАХ В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ	343
Пуремчук Анастасія, Сілонова Олександра, Неведомська Євгенія. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ОБІЗНАНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПРО МЕХАНІЗМ ДІЇ НОВІТНЬОЇ мРНК-ВАКЦИНИ ПРОТИ COVID-19	348
Рубан Лариса, Путятіна Галина. АКТИВНЕ ДОВГОЛІТТЯ ЗА ЄВРОПЕЙСЬКИМИ СТАНДАРТАМИ	351
Савіна Оксана, Колоскова Ірина, Дзюбан Ольга. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ АДЕКВАТНОЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ У ОСІБ ПІСЛЯ ІШЕМІЧНОГО ІНСУЛЬТУ	355
Суша Людмила. СЕНСОРНА КІМНАТА ЯК ПРОСТІР ДЛЯ СЕНСОРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ	358
Трачук Сергій, Семенчук Нікіта. САМООЦІНКА РІВНЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В ШКІЛЬНИЙ ТА ПОЗАШКІЛЬНИЙ ЧАС	362
Чепурка Олег. ЗМІСТ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ	365
Шевець Валентина, Бріжата Ірина, Войтенко Валентина. ОСТЕОХОНДРОПАТІЇ В ПРАКТИЦІ ФІЗИЧНОГО ТЕРАПЕВТА	369

СТАН ВАКЦИНАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПРОТИ COVID-19 ТА ЇХНЕ СТАВЛЕННЯ ДО НЕЇ

Неведомська Євгенія,

 0000-0002-7450-3562

Тіманова Дар'я,

Абдурашитова Дар'я,

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ

Вступ. Станом на 30 листопада 2021 року в Україні від коронавірусу COVID-19 зробили 24 747 760 щеплень [6]. Технічний спеціаліст Бюро ВООЗ в Україні, д-р Вусала Аллахвердієва, наголосила, що станом на жовтень 2021 року вакцинацією проти COVID-19 охоплено 18,5% населення у віці 60+. МОН України зазначає, що станом на 29 листопада 2021 року, повний цикл щеплень пройшли 567 194 (86,9%) працівників закладів освіти, ще 9,6% очікують на другу дозу двофазної вакцини [2]. Проте, відсутня інформація МОЗ та МОН України про стан вакцинації студентської молоді проти коронавірусу COVID-19.

З огляду на зазначене, **метою дослідження** було встановлення стану вакцинації проти коронавірусу COVID-19 студентської молоді Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка та виявлення їхнього ставлення до вакцинації.

Матеріал і методи дослідження. Виконання даного наукового дослідження проводилось серед студентів Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка. Нами було розроблено Опитувальник за допомогою Google-форми для з'ясування стану вакцинації студентів (станом на листопад 2021 року) та їхнього ставлення до неї. Респондентам було надано посилання, за яким було проведено опитування.

Результати та їх обговорення.

Опитуванням було охоплено 102 студенти Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Серед опитаних більшість склали 17-річні студенти, зокрема, 43 студенти, що становить 42,2%, 28 студентів – 18-річні (27,5%), 17 студентів – 19-річні (16,7%), 10 студентів – 20-річні (9,8%), 3 студенти – 21-річні (2,9%), 1 студент – 22-річний (1%).

Серед студентів, охоплених опитуванням, більше жіночої статі – 64 (62,7%), а чоловічої статі – 38 (37,3%).

На запитання «Чи хворіли Ви на коронавірусну хворобу (COVID-19)?» відповіли лише 84 студенти, що складає 82% респондентів. Більшість студентів, а саме 47, що складає 56%, зазначили, що не хворіли, ствердну відповідь на це запитання дали 32 студенти (тобто хворіли), що складає 38%, а 5 студентів (6%) відзначили, що було якесь

незначне нездужання організму, але вони до лікаря не зверталися і ПЛР-тест не робили, тому не впевнені, що це була коронавірусна хвороба (COVID-19).

Усі 102 респонденти дали відповідь на запитання «Чи вакцинувалися Ви проти COVID-19?»: більшість студентів вакциновані (55, що складає 53,9%), невакцинованими є 47 студентів (46,1%).

В опитувальнику було прохання до невакцинованих респондентів пояснити, чому вони станом на листопад 2021 року не зробили щеплення проти COVID-19. Серед відповідей були такі: недовіра до якості вакцини, вакцина ще недостатньо досліджена, страх ускладнень після вакцинації, друзі не вакцинувалися, батьки не вакцинувалися, родичі не радять, не належу до людей із ризиком тяжко перенести цю хворобу, є певні проблеми зі здоров'ям, у даний момент хворію, вибираю якою вакциною краще вакцинуватися.

В останньому пункті Опитувальника респонденти висловили своє ставлення до вакцинації: 43,1% висловили позитивне ставлення, а 21,6% – негативне ставлення, 19,6% відзначили, що їм байдуже щодо цього, 15% зазначили, що не задумувалися над цим питанням, 1 студент (1%) написав, що ставлення різне залежно від вакцини. Такі відповіді молоді засвідчують, що більшість опитаних молодих людей не переймається проблемою виходу країни з пандемічного стану або в силу своєї молодості, або внаслідок нерозуміння значення вакцинації для власного організму та суспільства у цілому. Саме таке ставлення нашої студентської молоді до питання вакцинації дало поштовх до просвітницької роботи.

З огляду на зазначене, коротко зупинимося на поняттях «вакцина», «вакцинація» та значення вакцинації для організму людини та людства взагалі.

В органічному світі сотням мільйонів людей у всьому світі пощастило вижити серед невидимих убивць, зокрема, вірусів та бактерій, завдяки вакцині. Вакцина – це біологічний препарат, призначений для створення у людини імунітету до збудників інфекційних захворювань [5].

Ще в давнину намагалися боротися з натуральною віспою (лат. *variola vera*), викликаною вірусом: індійці та китайці оберігалися від неї вводячи підсохлі струпи, отримані зі шкіри хворих, в носові ходи здорових людей; в Африці за допомогою голки протягували через шкіру просочену гноєм нитку; жителі Персії втирали заразний матеріал в шкіру нехворівших на неї людей; черкеси, бажаючи зберегти красу своїх дочок, тобто убезпечити від спотворюючих рубців – віспин, робили на закритих частинах тіла спеціальні насічки кинджалом, вістря якого було змочене у віспяному гної (однак при цьому нерідко виникала тяжка, навіть смертельна хвороба) [5].

Поширеним методом запобігання натуральній віспі була варіоляція, або інокуляція: це внесення інфекційного матеріалу (корочки або гною з пустул вже хворої на віспу людини) в подряпини, зроблені на шкірі або іноді в носову порожнину людини, що не хворіла на віспу [5]. Така процедура призводила до захворювання, але в легкій формі, після чого формувався імунітет, і організм вже не був вразливий до смертельної хвороби.

Варіоляція була відома на Сході принаймні з Раннього Середньовіччя: в Індії про неї збереглися записи VIII ст., а в Китаї – X ст. У Європу ця методика була уперше привезена з Туреччини дружиною британського посла в Константинополі Мері Вортлі

Монтеґю в 1718 р. [3]. Дізнавшись про варіоляцію у турок, вона прищепила свого шестирічного сина.

Після дослідів над злочинцями і дітьми з церковних притулків, віспа була прищеплена членам родини британського короля Георга I. У наступні вісім років в Англії віспа була прищеплена 845 людям, з яких 17 не витримали її і померли. Таким чином, під час першого масового використання у Європі варіоляція дала 2% смертності. Але ж сама віспа призводила до в 10–20 разів більшої смертності, тож, не зважаючи на певні ризики, варіоляція здобула широку популярність. Проте цей метод все ж таки мав непереборну ваду: він сам міг викликати епідемію. Тож врешті варіоляція була заборонена: у Франції у 1762 р., а в Англії – у 1840 р. [3].

Переворот у боротьбі з віспою вчинив англійський лікар Едвард Дженнер (англ. Edward Jenner; 1749-1823) [3]. Ще у молодому віці він почув фермерське повір'я, що доярки, які перехворіли коров'ячою віспою, ставали несприйнятливі до віспи натуральної.

У 1765 р. лікарі Суттон і Фьюстер повідомили Лондонське медичне товариство, що віспа у дійних корів, якщо нею заражається людина, оберігає її від захворювання натуральною людською віспою. Однак товариство визнало їх спостереження випадковістю, яка не заслуговує на подальші дослідження.

У 1768 р., під час чергової епідемії віспи, спостереження Суттона і Фьюстера спробував перевірити Дженнер. У 1789-1790 рр. він зробив щеплення коров'ячої віспи своєму синові і його годувальниці. Обидва не захворіли на натуральну віспу, і лікар звернувся до колег по допомогу щодо перевірки свого спостереження. На жаль, він не отримав підтримки, тож змушений був і далі працювати самотужки.

Дженнер продовжував експерименти з щепленнями коров'ячої віспи і 14 травня 1796 р., отримавши згоду батьків Джеймса Фіпса, 8-річного хлопчика з Берклі, Дженнер зробив йому щеплення проти віспи, скориставшись матеріалом з рани не корови, а жінки, зараженої коров'ячою віспою. У Фіпса з'явилася гарячка і деяка тривожність, але не було симптомів натуральної віспи. Через два тижні дитина, що ніколи раніше не хворіла на натуральну віспу, видужала.

1 липня 1796 дослідник прищепив Джеймсу вже натуральну, «людську» віспу, і захворювання не виникло. Дженнер після успішного проведення експерименту над ще 13 щепленими наприкінці 1796 року подав до Королівського товариства звіт, в якому докладно описав це. Однак сер Джозеф Бенкс, президент Королівського товариства, відхилив рукопис «Довідка з природної історії хвороби, відомої в Глостерширі під назвою коров'яча віспа» для публікації у «Філософських роздумах». Рада Королівського товариства відмовила Дженнеру за те, що він «суперечив усталеним знанням» і «це неможливо». Крім того, Дженнера було попереджено: «Вам краще не оприлюднювати таку дикую ідею, щоб це не коштувало Вашій стабільній репутації». Проте Дженнер не здався. Він продовжив свої досліді і в 1798 р. опублікував 64-сторінкову монографію «Дослідження причин і дії коров'ячої віспи», а в подальші роки – ще три книги з тієї ж тематики [3].

Оскільки перша вакцина являла собою, власне кажучи, коров'ячу форму віспи, а корова на латині називається васса, видатний французький мікробіолог і хімік Луї Пастёр (1822-1895) назвав винайдену Дженнером процедуру вакцинацією.

У 1800 р. вакцинація була визнана обов'язковою в англійській армії і на флоті, і з цієї миті щеплення від віспи почали поширюватися в інших країнах світу.

У 1980 р. ООН оголосила про повну ліквідацію натуральної віспи на Землі [3].

Вищезазначені документальні факти засвідчують безсумнівне позитивне значення вакцини та вакцинації, завдяки якій людям у всьому світі пощастило вижити. Основні дати історії вакцинації:

- 1956 – поліомієлітна жива вакцина (пероральна вакцинація);
- 1980 – заява ВООЗ про повну елімінацію людської віспи;
- 1986 – перша генно-інженерна вакцина (HBV);
- 1987 – перша кон'югована вакцина від *Haemophilus influenza B*;
- 1994 – перша генно-інженерна бактеріальна вакцина (ацелюлярний кашлюк);
- 1999 – розробка нової кон'югованої вакцини від менінгококової інфекції;
- 2000 – перша кон'югована вакцина для профілактики пневмонії [5].

Пандемія Covid-19 змусила людство згадати, наскільки небезпечними та руйнівними бувають спалахи інфекційних хвороб і як вакцини стають в таких випадках єдиною надією на повернення до нормального життя. Крім того, ця пандемія допомогла вченим створити вакцини нового покоління – мРНК-вакцини, які не містять живого вірусу і не втручаються в ДНК людини (Comirnaty/Pfizer-BioNTech, Moderna) [4].

Вакцинація від коронавірусу Covid-19 в Україні почалася 24.02.2021 року. Дані статистики з вакцинації населення від коронавірусу Covid-19 в Україні станом на 30 листопада 2021 року [6] подано в таблиці 1.

Таблиця 1

**Дані статистики з вакцинації населення від коронавірусу COVID-19 в Україні
(станом на 30.11.2021 року) [6]**

Населення	41 320 тис.	
Кількість вакцинованих	13 468 633	32,60 %
Повністю вакциновано	11 279 127	27,30 %

Вчені зазначають, що для появи колективного імунітету необхідно прищепити 80% населення. Саме колективний імунітет захистить тих, кому за станом здоров'я не можна їх проводити. 29 жовтня 2021 року МОЗ опублікувало типи протипоказань до вакцинації:

1. Абсолютні – стан, за якого існує чітко визначена ймовірність виникнення серйозної побічної реакції на введену вакцину в пацієнта, а ризики від проведення вакцинації значно перевищують переваги від проведення щеплення:

а) постійні протипоказання – протипоказання до щеплень, що мають постійний позитивний характер;

б) тимчасові протипоказання – протипоказання, які мають тимчасовий характер та зникають із часом.

2. Застереження (вакцинація з пересторогою) – ситуація, за якої остаточне рішення щодо щеплення приймається лікарем з урахуванням переваг над ризиками від щеплення [1].

У результаті проведеного дослідження ми дійшли таких **висновків**:

- ✚ Стан вакцинації опитаної студентської молоді станом на листопад 2021 року складає біля 54%.
- ✚ У 21,6% опитаних студентів негативне ставлення до вакцинації, 19,6% студентів байдужі до цього питання, а 15% студентів взагалі не задумувалися над цим питанням.
- ✚ Студентська молодь (17 – 22 роки) слабо проінформована про вакцини та вакцинацію проти Covid-19, тому на це слід звернути увагу як викладачів, так і самих студентів.
- ✚ Усвідомити необхідність вакцинації проти Covid-19 студентської молоді допоможе роз'яснювальна робота з ними у вищих навчальних закладах.

Література:

1. Вакцинація від COVID-19 може бути протипоказана тимчасово або взагалі лише у виключних випадках – роз'яснення МОЗ України від 29.11.2021. Режим доступу: <https://www.phc.org.ua/news/vakcinaciya-vid-covid-19-mozhe-buti-protipokazana-timchasovo-abo-vzagali-lishe-u-viklyuchnikh>.
2. Оновлені показники Всеукраїнської вакцинальної кампанії серед освітян. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/onovleni-pokazniki-vseukrayinskoyi-vakcinalnoyi-kampaniyi-sered-osvityan>.
3. Шамрай СМ, Леонтьев ДВ. Вірусологія: підручник. Х.: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019. 244 с.
4. Що потрібно знати про вакцину проти COVID-19? Режим доступу: <https://www.unicef.org/ukraine/stories/covid-19-vaccines>.
5. Як вакцини врятували мільйони. Історія щеплень від 18 століття до наших днів. Режим доступу: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-55283304>.
6. Coronavirus (COVID-19) Vaccinations. Режим доступу: <https://ourworldindata.org/covid-vaccinations?country=UKR>.

ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПЛИВУ ТОЧКОВОГО АРОМАТЕРАПЕВТИЧНОГО МАСАЖУ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ НЕОБСТРУКТИВНИМ БРОНХІТОМ

**Олексюк Андрій,
Савченко Валентин,**
 0000-0002-8483-9748

Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ

Вступ. Хронічний необструктивний бронхіт (ХНБ) – одна із форм запального ураження бронхів. Це захворювання не супроводжується порушеннями прохідності